

آسیب شناسی بکارگیری تجهیزات کنترل الکترونیک در پیشگیری از سرقت اماکن تجاری

اکبر رضازاده^۱ و محمدرضا پورغلامی سروندانی^۲

چکیده

زمینه و هدف: یکی از مسائلی که امروزه شهرهای بزرگ با آن مواجه هستند، جرم سرقت است. در این میان، سرقت از اماکن تجاری، ضمن افزایش هزینه‌های مادی و معنوی در جامعه، امنیت و احساس امنیت شهروندان را با کاهش جدی روبرو می‌سازد. یکی از راهکارهایی که در پیشگیری از سرقت توصیه می‌شود، استفاده از تجهیزات الکترونیکی است که بکارگیری آن با مشکلاتی مواجه است. بنابراین هدف پژوهش حاضر، شناسایی آسیب‌های بکارگیری تجهیزات الکترونیکی در پیشگیری از سرقت از اماکن تجاری در شهرستان یزد است.

روش: پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها، توصیفی تحلیلی است که به روش پیمایشی انجام می‌شود. داده‌ها با ابزار پرسشنامه و با استفاده از شیوه هدفمند از ۴۰ نفر از مغازه‌داران شهرستان یزد گردآوری شد. **یافته‌ها و نتایج:** یافته‌های پژوهش نشان داد که بهره‌برداران اماکن تجاری به ظرفیت بالقوه تجهیزات کنترل الکترونیکی در اماکن تجاری و ساختمان‌های شهری برای کاهش یا جلوگیری از سرقت توجه کمی کرده‌اند. تجهیزات الکترونیکی کمتر از نیمی از مغازه‌ها سالم نبوده و کیفیت دوربین‌ها و سایر تجهیزات الکترونیکی در حد متوسط بوده است. مهارت بیشتر مغازه‌داران در استفاده از تجهیزات الکترونیکی در حد متوسط بود. بیشتر مغازه‌داران به طور میانگین ماهی یکبار از تجهیزات الکترونیکی مغازه بازدید به عمل می‌آورند. با بررسی میزان سرقت در اماکن تجاری دارای تجهیزات الکترونیکی و همچنین فاقد تجهیزات الکترونیکی، مشخص شد که هرچه مغازه‌ها به تجهیزات الکترونیکی بیشتر و به‌روزتر مجهز باشند، تأثیر بسزایی در روند پیشگیری از سرقت اماکن تجاری خواهند داشت.

کلیدواژه‌ها: تجهیزات کنترل الکترونیک، سرقت، پیشگیری، اماکن تجاری، آسیب‌شناسی.

□ **استناد:** رضازاده، اکبر و پورغلامی سروندانی، محمدرضا. (۱۳۹۸). آسیب‌شناسی بکارگیری تجهیزات کنترل الکترونیک در پیشگیری از

سرقت اماکن تجاری. *فصلنامه رهیافت پیشگیری*، ۲(۲)، صص ۹۹-۱۱۸.

۱. استادیار گروه امنیت داخلی، دانشگاه علوم انتظامی امین، رایانامه: akbarrezazadeh21@yahoo.com

۲. استادیار گروه جغرافیا، دانشگاه علوم انتظامی امین. (نویسنده مسئول). رایانامه: rezamrps@yahoo.com

مقدمه

سرقت یکی از شایع‌ترین و قدیمی‌ترین جرائمی است که بشر از دیرباز تاکنون با آن مواجه بوده است که علیه مالکیت صورت می‌گیرد و قدمتی به بلندی تاریخ مالکیت بر اموال دارد (کی‌نیا، ۱۳۹۳، ص ۵۳۲). سرقت یکی از جرائم پرتکرار و از معضلات مهم جامعه است که از طرفی فراوانی ارتکاب آن اقتدار و حاکمیت حکومت مرکزی را خدشه‌دار می‌کند و از طرفی خسارت‌های فراوانی را برای بزه‌دیدگان به وجود می‌آورد. این آسیب‌ها ضمن خسارت مالی، خسارت حیثیتی و احساس ناامنی در بزه‌دیده، بر دیگر افرادی که در آن اجتماع زندگی می‌کنند نیز تأثیرگذار است. سرقت در اشکال متفاوت خود تأثیر زیادی در کاهش احساس امنیت، افزایش ترس، هدر رفتن سرمایه اقتصادی، افزایش هزینه‌های پلیس و بی‌نظمی دارد (ماتیوز^۱، ۱۳۸۵، ص ۱۳۵). بنابراین برقراری امنیت در اماکن تجاری از اهمیت بسیاری برخوردار است و بر این اساس، مراکز پلیس و صاحبان اماکن تجاری در تلاش هستند با بکارگیری روش‌های مناسب سرقت و ترس از مالباختگی در شهرها را کاهش دهند. آمار منتشر شده از سوی مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که بین سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۷۹ میزان سرقت در حال افزایش بوده است. در طی این سال‌ها، کمترین میزان سرقت در حدود ۹۳ هزار مورد در سال ۱۳۷۵ و بیشترین حدود ۱۱۴ هزار مورد در سال ۱۳۷۹ بوده است، در سال ۱۳۸۳ حدود ۱۲۴۵۴ مورد سرقت نسبت به سال ۱۳۸۲ اضافه شده است. اطلاعات اداره آمار نیروی انتظامی نیز نشان می‌دهد در کشور، انواع سرقت شامل سرقت از اماکن، وسایل نقلیه و احشام در سال ۱۳۸۰، ۱۶۲۷۵۹ فقره بوده که تعداد آن در سال ۱۳۸۵، به ۱۸۹۹۶۶ فقره رسیده است. افزایش نرخ سرقت به طور نسبی نیز در سال‌های اخیر تایید می‌شود به طوری که شاخص تعداد کل سرقت به جمعیت کشور در سال ۸۵ نسبت به سال ۸۰ در یک سیر صعودی از ۶۲۴۸ فقره سرقت عادی در هر صد هزار نفر جمعیت در سال ۸۰ به ۸۲۶۹ فقره در سال ۱۳۸۵ رسیده است. همچنین، یافته‌های پژوهش زندگی‌آبادی و رحیمی (۱۳۸۹)، بیانگر آن است که میزان و نیز گرایش به سرقت اموال عمومی و دولتی ۱۶/۸ درصد، منازل ۹۳/۶ درصد، مغازه‌ها ۹۵/۲ درصد، خودرو و موتورسیکلت ۸۵/۶ درصد، وسایل داخل خودرو ۹۵/۲ درصد بوده است که ۹۶/۸ درصد، به صورت فردی، مرتکب سرقت شده‌اند. میزان

شدت سرقت‌ها نشان می‌دهد که ۸ درصد خفیف، ۷۵/۲ درصد متوسط و ۱۶/۸ درصد دارای شدت بالا بوده‌اند (زنگی‌آبادی و رحیمی، ۱۳۸۹، ص ۵۵-۵۸).

بنابراین برای کنترل سرقت باید اقدامات پیشگیرانه انجام داد. اقداماتی که غایت و هدف انحصاری یا لاقبل جزئی از آن اقدامات، محدود کردن امکان وقوع مجموعه‌ای از جرائم باشد (نجفی ابرندآبادی، ۱۳۷۹، ص ۷۵۳)، زیرا به صفر رساندن ارتکاب جرم آرمانی و غیرممکن است و باید تلاش شود تا وقوع جرم را به حداقل رساند و امکان انجام جرم را توسط بزهکاران محدود کرد (ویانو^۱، ۱۳۷۶، ص ۸۶). رایج‌ترین طبقه‌بندی از پیشگیری، پیشگیری اجتماعی و وضعی از جرم است. پیشگیری وضعی از جرم یکی از به‌صرفه‌ترین و کارآمدترین انواع پیشگیری است. در پیشگیری وضعی، که مبنای نظری آن در جرم‌شناسی، وضعیت ماقبل بزهکاری است، ما با فرآیند گذار از اندیشه به عمل مواجه هستیم و درصد تغییر وضعیت مشرف بر جرم می‌باشیم تا معادله جرم به ضرر مجرم شود (کی‌نیا، ۱۳۹۳، ص ۱۶). ایجاد امنیت در اماکن تجاری به روش‌های گوناگونی انجام می‌شود. در این راستا، یکی از سازوکارهایی که سازمان‌های پلیس مدت‌هاست از آن برای جلب مشارکت اعضای اجتماع محلی برای تأمین امنیت و پیشگیری جرائم به ویژه سرقت استفاده می‌کنند، استفاده از تجهیزات الکترونیکی است. بسیاری از اماکن تجاری فاقد تجهیزات ایمنی و یا نیروی نظارتی پلیس و نگهبان هستند. طبق پژوهش‌های صورت گرفته میزان سرقت از اماکنی که فاقد دوربین‌های مداربسته هستند به‌طور معناداری بیشتر از اماکنی است که از دوربین‌های مداربسته استفاده می‌کنند (روزنبام^۲ و همکاران، ۱۳۷۹، ص ۳۲). هرچند که گاه رعایت تمام نکات ایمنی نیز نمی‌تواند مانع از وقوع جرم سرقت از اماکن تجاری شود اما بالا بردن امنیت، دستگیری فوری، برخورد قاطع و اطلاع‌رسانی مناسب در این خصوص می‌تواند موجب پیشگیری از این جرم شود (گسن^۳، ۱۳۹۳، ص ۳۸).

یکی از رایج‌ترین سرقت‌ها، سرقت از اماکن تجاری است که موجب اختلال در امنیت جامعه شده و انگیزه کار و تلاش و سرمایه‌گذاری را از بین می‌برد. این پدیده شوم موجب افزایش اضطراب و نگرانی در

1. Viano

2. Rozenbom

3. Gassen

خانواده‌ها شده و از لحاظ سیاسی، امنیت داخلی را مخدوش و باعث نارضایتی و اعتراض مردم می‌شود. از این رو بکارگیری تدابیر پیشگیرانه مؤثر در برابر این نوع سرقت‌ها می‌تواند در کاهش نرخ وقوع آن و افزایش احساس امنیت در جامعه بسیار مفید واقع شود. امروزه ضرورت استفاده از تجهیزات الکترونیکی و به ویژه دوربین‌های مداربسته در پیشگیری از جرم و شناسایی مجرمین در مراکز تجاری و اقتصادی امری مهم تلقی می‌شود (عبادی‌نژاد و باهوش، ۱۳۹۱، ص ۱۸). در فرایند کشف جرم به خصوص جرائم سرقت، عوامل مختلفی از جمله عوامل علمی و اطلاعاتی بسیار مفید خواهند بود و چنانچه با تفکر و شیوه صحیح و اصولی به آن توجه شود به طور قطع، در مراحل مختلف تأثیرگذار خواهند بود. به علت گستردگی و دوری اماکن تجاری شهرستان یزد از مراکز پلیس و نیز جرم خیز بودن برخی مناطق آن، استفاده از تجهیزات الکترونیکی در این مراکز ضروری است.

بنابراین موضوع سرقت از اماکن تجاری به یک مسئله مهم تبدیل شده و متولیان نظم و امنیت را به چاره‌اندیشی واداشته که چگونه با وجود اقدامات پیشگیرانه پلیس و شهروندان در استفاده از تجهیزات الکترونیکی متعدد، هنوز سرقت‌ها در این حوزه بالا است. به طور طبیعی این اقدام نیازمند آسیب‌شناسی است که با انجام آن بتوان موانع و اشکالات استفاده از این تجهیزات در پیشگیری از سرقت را مشخص کرد. بنابراین پژوهش حاضر ضمن توجه به عوامل مختلف، تمرکز خاصی بر آسیب‌شناسی بکارگیری تجهیزات الکترونیکی در پیشگیری از سرقت از اماکن تجاری در شهرستان یزد کرده است تا با اتکاء به نتایج آن بتواند راهکارهای پیشگیرانه‌ای را ارائه کند. شایسته است که مسائل مربوط به استفاده از تجهیزات الکترونیکی در اماکن تجاری و تأثیر آن بر کاهش جرائمی چون سرقت در پژوهش‌های علمی بررسی شود و با تکیه بر یافته‌های موجود در رابطه با این مسئله اظهار نظر شود. پژوهش حاضر با پی بردن به این نیاز اجتماعی انجام شد. بنابراین پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این پرسش است که آسیب‌های بکارگیری تجهیزات الکترونیکی در پیشگیری از سرقت از اماکن تجاری در شهرستان یزد کدام‌اند؟

مبانی نظری: امروزه جرائم به یکی از حادث‌ترین مشکلات جامعه بشری تبدیل شده و هر روز شاهد وقوع انواع جرائم به خصوص سرقت هستیم که حریم امن شهروندان را شکسته، امنیت و حرمت تعرض به اموال را مختل می‌کند. سرقت، یکی از شایع‌ترین و قدیمی‌ترین جرائمی است که بشر از دیرباز تاکنون با آن مواجه بوده است. اختلالات تکانه‌ای، فقر عاطفی، ناکامی، حسادت، تجربه‌های دوران کودکی، احساس ناامنی،

پرخاشگری و خودنمایی از جمله ریشه‌های روان‌شناختی ارتکاب سرقت است. در ایران نیز سرقت یکی از جرائمی است که تا حدودی شیوع زیادی دارد و میزان آن در مقایسه با سایر جرائم رو به افزایش است. وقوع سرقت معلول انگیزه‌ها، شرایط، علل و عوامل بسیاری است؛ این پدیده نه تنها باعث ایجاد ضرر و زیان‌های مادی برای افراد جامعه می‌شود، بلکه به وضعیت روانی و احساس امنیت مردم نیز لطمه‌های بسیاری می‌زند (دهقان، ۱۳۸۱، ص ۱۴).

سرقت در اشکال متفاوت خود تأثیر زیادی در کاهش احساس امنیت، افزایش ترس، هدر رفتن سرمایه اقتصادی، افزایش هزینه‌های پلیس و بی‌نظمی دارد. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که مردم از آنجا که تصور می‌کنند احتمال بیشتری دارد قربانی سرقت شوند تا جرائم خطرناک‌تری مثل قتل، نگرانی زیادی از سرقت دارند. مردم بر این باورند که جامعه به اندازه قتل در برابر سرقت سخت‌گیر نیست و برای همین مجرمان جسارت بیشتری برای ارتکاب سرقت دارند تا جرمی مثل قتل (وار، ۲۰۰۰، ص ۴۵۲). همچنین برخی سرقت‌ها با جرائم خشنی چون قتل نیز همراه است. از این رو، سرقت نقش قابل توجهی در کاهش احساس امنیت خواهد داشت و همین موضوع از مشارکت مردمی در فعالیت‌های اقتصادی - اجتماعی می‌کاهد، در این صورت ممکن است فرایندهای توسعه‌ای در کشور کند یا مختل شود. گذشت زمان بر این جرم، نظیر تمام جرائم اثر گذاشته و تحولاتی در آن به وجود آورده و شکل ارتکاب، شیوه‌ها، وسایل و ابزار مورد استفاده، نوع مال، اشیاء مسروقه، وضعیت سارقان و مانند آن، از جهات گوناگون تغییر کرده است. در حال حاضر اغلب سرقت‌ها با برنامه‌ریزی دقیق و با بهره‌وری از امکانات فنی پیشرفته انجام می‌شود و سارقان از آخرین فناوری‌های موجود برای کار خود سود می‌برند. بنابراین مقابله و برخورد با سرقت و سارقان نیز متناسب با اقدامات سارقان متحول شده و به صورت علمی انجام می‌شود، همچنین مسائل مختلفی که موجب گرایش به سرقت می‌شود در عصر کنونی بسیار پیچیده‌تر از گذشته شده و به همین علت مقابله با آن بسیار دشوارتر از قبل شده است و در این راه مشکلات فراوانی وجود دارد (عبدالهی حقی، ۱۳۸۹، ص ۲۵۵).

در این میان دلایل و شرایطی که باعث می‌شود و یا کمک می‌کند جرمی نظیر سرقت اتفاق بیفتد، بسیار متعدد است. اندیشمندان در ارتباط با تأثیر محیط بر شهروندان و بزهکاران، فرض‌های مختلفی مطرح ساخته‌اند. طبق یکی از پذیرفته‌ترین این نظرات، بزهکاران در انجام رفتار مجرمانه خود، بر اساس تدبیر و منطق عمل

می‌کنند. حبیبی (۱۳۸۱) در این زمینه معتقد است که، آن‌ها ترجیح می‌دهند عمل مجرمانه آن‌ها با کمترین تلاش انجام پذیرد و بیشترین منفعت و دستاورد را در بر داشته باشد و در عین حال، اقدام مجرمانه آن‌ها با کمترین خطر دستگیری همراه باشد. پژوهشگران زیادی نظیر کوهن^۱ (۱۹۸۳)، حبیبی (۱۳۸۱) و کلارک و کورنیش^۲ (۱۹۸۶) این نگاه منطقی بزهکاران را در ارتکاب اعمال مجرمانه، بررسی کرده‌اند. مطابق این نگرش، بیشترین بزهکاری زمانی رخ می‌دهد که بزهکار در مکانی که دارای هدف مجرمانه مناسب است حضور پیدا می‌کند، مکانی که به نظر وی احتمال دستگیری بسیار اندک است و می‌تواند بعد از ارتکاب عمل مجرمانه، بدون آنکه شناسایی و یا دستگیر شود از محل بگریزد. همچنین کلارک و کورنیش (۱۹۸۶) خالق نظریه انتخاب منطقی بزهکار در جرم‌شناسی هستند که با رهیافت اقتصادی و رفتار جنایی به طور کامل منطبق است. نظریه انتخاب منطقی از این فرض سرچشمه می‌گیرد که بزهکار در فعالیت مجرمانه خود مانند هر فرد دیگری موجودی است منطقی که بر اساس فایده‌ای که از نتیجه فعالیت مجرمانه خود انتظار دارد، انتخاب کرده و تصمیم‌گیری می‌کند. بنابراین، این نظریه اعمال مجرمانه را به عنوان نتیجه محاسبه‌ای می‌داند که هزینه‌ها (شامل تلاش صرف شده)، منافع (پاداش بالقوه) و خطرات مرتبط با آن اعمال را در نظر می‌گیرد. پس تمام مالکان اماکن باید درصدد به حداقل رساندن دسترسی سارقان به منافع مورد نظرشان باشند. همچنین کوهن (۱۹۸۳) در نظریات خود جرم را با عامل زمان می‌سنجند. وی بر این باور است که به طور معمول توزیع زمانی جرم در ساعات شبانه روز و روزهای هفته متغیر است زیرا فعالیت‌های مردم شهر در ساعات خاصی از روز یا روزهای خاصی در هفته در مسیرهای مختلف، متفاوت است در نتیجه رعایت فعالیت‌هایی مثل بازدید کردن دوربین‌ها در زمان خروج از مغازه، روشن گذاشتن لامپ کوچک در زمان ترک مغازه و یا قفل کردن کامل تمام درب‌ها و مانند آنها، در زمان‌های مختلف از اهمیت خاصی برخوردار است و پیرو نظر کلارک به این دلیل که بهانه‌ها در تکوین فرآیند تصمیم‌گیری و گذار مرتکب از مرحله تصمیم به عمل نقش مهمی دارند، باید تدابیری برای حذف یا کاهش بهانه‌های مجرمان احتمالی اندیشیده شود.

آسیب‌شناسی معادل کلمه پاتولوژی^۳ است و مراد از آن شناسایی علل و ریشه عواملی است که در بروز

1. Cohen

2. Clarck & Kornish

3. Pathology

بحران در پدیده‌های مختلف نقش دارند و این عوامل می‌تواند روند بالندگی و کارآمدی پدیده‌ها را مختل سازند. هدف از آسیب‌شناسی، یافتن علت یا علل رکود یا بحران در روند طبیعی پدیده‌ها و فعالیت هاست. آسیب‌شناسی فرآیندی است نظام‌مند از جمع‌آوری داده‌ها به منظور تعامل اثربخش و سودمند در راستای حل مشکلات، چالش‌ها، فشارها و محدودیت‌های مختلف (مانزینی^۱، ۱۳۸۴، ص ۹۸). مدل سه شاخه‌ای در طبقه‌بندی مدل‌های آسیب‌شناسی از نوع مدل‌های منطقی است که بسیاری از مفاهیم، رویدادها و پدیده‌ها را می‌توان در قالب نظریه سه شاخه‌ای ساختار، رفتار و زمینه مورد بررسی و تحلیل قرار داد بر اساس این رویکرد مسائل و آسیب‌های پدیده سرقت را نیز می‌توان بررسی کرد.

آسیب‌های ساختاری: منظور از شاخه ساختاری، مسیرها، کانال‌ها و ظروفی هستند که فرایندها و عملیات یک امر مشخص در آنها جاری می‌شوند و از این رو، شاخه ساختاری در برگیرنده همه عناصر، عوامل و شرایط فیزیکی و غیرانسانی است که با نظم، قاعده و ترتیب خاصی بهم پیوسته و چارچوب و قالب فیزیکی و مادی یک امر را تشکیل می‌دهند (میرزایی اهرنجانی، ۱۳۸۷، ص ۶۴). از این رو زمانی که صحبت از آسیب‌های مربوط به این شاخه می‌شود بیشتر موانع و یا مخاطراتی مدنظر است که کارکرد امور را مختل می‌کند و مسیر را از حالت هموار و مسطح خارج می‌کند (مانزینی، ۱۳۸۴، ص ۹۸).

آسیب‌های محتوایی (رفتاری): محتوا یا ماده‌ای که در ظرف یک عمل ریخته می‌شود، همان کار یا رفتار انسان‌ها است. بنابراین محتوای اصلی عمل را رفتار انسانی تشکیل می‌دهد و برآیند کار، انرژی انسان، اهداف و ساختارهای موجود نیز در کارکردهای اصلی آن عمل نهایی تبلور پیدا می‌کند. در شناخت آسیب‌های رفتاری، کانون توجه به کارکردها و عملکردها است (میرزایی اهرنجانی، ۱۳۸۷، ص ۶۵) و باید آن دسته از عواملی بررسی شود که کارکردهای یک روند را مختل و یا عملکرد انسان‌ها را از حالت طبیعی منحرف کرده، به اثربخشی آنها به قدری صدمه می‌زند که در فرایند امور ایجاد بحران کرده و فرد یا روند کار را به طور کلی از رشد و یا پیشرفت باز می‌دارد (مانزینی، ۱۳۸۴، ص ۹۹).

آسیب‌های زمینه‌ای (زیستی، محیطی): در خصوص شاخه محیطی یا زمینه‌ای؛ همه عواملی که موجب برقراری، تنظیم و واکنش به موقع و مناسب در امور نسبت به سیستم‌های اصلی تر را فراهم می‌آورند، زمینه یا محیط نامیده می‌شوند. بنابراین، آسیب‌های زمینه‌ای یا محیطی آسیب‌هایی هستند که رابطه و

تعامل مناسب و درست و یا به عبارت سیستمی، واکنش به موقع و درست در یک روند را با سیستم‌های هم‌جوار محیطی‌اش بر هم زده و در این روابط ایجاد بحران می‌کنند (میرزایی اهرنجان، ۱۳۸۷، ص ۷۱). در مجموع باید به این نکته توجه داشت که ارتباط بین عوامل ساختاری، رفتاری و زمینه‌ای به نحوی است که هیچ پدیده‌ای نمی‌تواند خارج از تعامل این سه شاخه قرار گیرد. در واقع، رابطه میان این سه شاخه یک رابطه تنگاتنگ ناگسستنی است که در عمل از هم جدایی ناپذیرند (مانزینی، ۱۳۸۴، ص ۱۰۰). به عبارتی بین سه شاخه به هیچ وجه سه‌گانگی حاکم نیست؛ بلکه سه‌گونگی حاکم است. تمایز و تشخیص این سه جنبه فقط نظری و به منظور تجزیه و تحلیل و شناخت مفاهیم پدیده‌هاست.

در همین زمینه از نظر صاحب‌نظران عوامل تاثیرگذار در موفقیت یا شکست را نیز می‌توان به سه دسته عوامل ساختاری، رفتاری و زمینه‌ای تقسیم کرد. در مجموع با توجه به این مبنای نظری می‌توان استدلال کرد که اگر در خصوص آسیب‌شناسی بکارگیری تجهیزات الکترونیکی در پیشگیری از سرقت از اماکن تجاری نیز سه شاخه ساختاری، رفتاری و زمینه‌ای در نظر گرفته شود، می‌توان آسیب‌های این حوزه را به خوبی شناسایی کرد.

پیشینه: در زمینه عوامل مؤثر بر پیشگیری از سرقت، پژوهش‌های متعددی انجام شده است. قنبرپور (۱۳۹۰) پژوهشی درباره راهکارهای اثربخش پیشگیری وضعی از سرقت منزل در کرمانشاه انجام داد. بر اساس نتایج به دست آمده فنون پیشگیری وضعی مثل افزایش خطر و کاهش انگیزه سرقت تا حد زیادی در جلوگیری از سرقت منازل مؤثر است. عباسی (۱۳۹۱) نیز در یک پژوهش به این نتیجه رسید که متغیر استفاده از نگهبان محله، اطلاع‌رسانی به مردم و ساماندهی عمومی کسبه و بازاریان در پیشگیری از وقوع سرقت در بروجرد مؤثر است. عبادی نژاد و باهوش (۱۳۹۱) عوامل محیطی مؤثر بر پیشگیری از سرقت منزل را بررسی کردند. نتایج این پژوهش نشان داد که رابطه معناداری بین عوامل محیطی از قبیل واپایش و رؤیت، اختلاط کاربری اماکن، وضعیت روشنایی و همچنین شلوغی و خلوتی معابر و خیابان‌ها با وقوع سرقت از منزل در محدوده سرکلانتری شرق مشهد مقدس وجود دارد. محمدی (۱۳۹۲) پژوهشی درباره عوامل مادی و معنوی جرم با رویکرد به قانون مجازات انجام داد. بر اساس نتایج بین پیوند اجتماعی، علایق دینی، وضعیت خانوادگی، سطح سواد، وضعیت اقتصادی، ویژگی‌های گروه دوستان، علاقه به کسب درآمد از طریق نامناسب (غیرمتعارف) با اقدام به سرقت رابطه معناداری وجود دارد. رضوی

و ملک حسینی (۱۳۹۵) در پژوهشی که با عنوان شناسایی عوامل محیطی تأثیرگذار در کاهش میزان سرقت از منازل در استان گلستان انجام دادند، به این نتیجه رسیدند که شکل ظاهری ساختمان‌ها، شکل خیابان‌ها و کوچه‌ها، استفاده از فناوری، نوع طراحی محیطی، پلیس محله‌محور، ساختار فضای فرهنگی و اجتماعی محلات، واپایش مستمر نیروی انتظامی در محله، فضای فرهنگی موجود در بین ساکنان و متغیر ایمن‌سازی ساختمان‌ها در وقوع و پیشگیری از سرقت از منازل تأثیرگذار بوده‌اند. نوروزی و همکاران (۱۳۹۶) پژوهشی به منظور مطالعه نقش آینده‌پژوهی در پیشگیری از سرقت منزل و خودرو انجام دادند. نتایج پژوهش آنها نشان داد که نصب دوربین و دزدگیر و سپس کنترل حاشیه‌نشین‌ها و ساخت‌وسازهای استاندارد از مهمترین عوامل پیشگیری از سرقت هستند. یافته‌های ولش^۱ (۲۰۰۶) برای مقایسه دو روش یعنی دوربین‌های مداربسته و نورپردازی نشان می‌دهد که هر دو در کاهش جرم کارایی یکسانی دارند. به طوری که نورپردازی پیشرفته خیابانی در کاهش جرم در مراکز شهری مؤثرتر است و دوربین‌ها در کاهش جرائم مربوط به اموال در قیاس با جرائم خشن موفق‌تر عمل می‌کنند. رینالد و الفرز^۲ (۲۰۰۹) بر این اعتقاد هستند که فضای قابل دفاع، ابزاری برای بازساخت محیط‌های مسکونی شهری است به گونه‌ای که آن‌ها دوباره می‌توانند به محیط‌های سرزنده و قابل زیست تبدیل شوند و کنترل آن‌ها به دست مردم شکل گیرد. همچنین طراحی محیطی با چیدمان مناسب فعالیت‌های روزانه و قابل دسترس بودن فضا می‌تواند در این زمینه مؤثر باشد. یان هانگ^۳ (۲۰۱۳) در پژوهش خود به بررسی سرقت‌های مختلف در شهرهای آمریکا پرداخته است و بر روی چند شهر آمریکا این پژوهش را انجام داده است. این پژوهشگر در نتایج خود آورده است که هرچه از شهرهای کوچک به سمت شهرهای بزرگ پیش می‌رویم، پیچیدگی و تعداد سرقت‌ها بیشتر می‌شود و همچنین در شهرهای کوچک سرقت منازل و در شهرهای بزرگ سرقت خودرو بیشترین آمار را دارد. گرین^۴ (۲۰۱۴) در پژوهش خود که با موضوع سرقت در شهرهای کوچک بر روی ۵۰ نفر از سارقان انجام داده است به این نتیجه رسیده که ارتکاب جرم سرقت در بیشتر سارقان به محیط جغرافیایی و عوامل اجتماعی ارتباط دارد و برخی مکان‌ها ارتکاب جرم سرقت را آسان‌تر می‌کنند مانند

1. Welsh

2. Reynald & Elffers

3. Yun Hong

4. Green

نقاط کور و شهرک‌های حاشیه شهرها و حضور کمرنگ پلیس (به نقل از نوروزی و همکاران، ۱۳۹۶).

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی است زیرا پژوهش به دنبال ارائه راهکارهایی است که بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده به سازمان‌های مرتبط کمک خواهد کرد که با بکارگیری نتایج پژوهش بتوانند نقش بهتر و مؤثرتری در رفع آسیب‌های استفاده از تجهیزات ایمنی پیشگیری از سرقت از اماکن تجاری ایفا کنند. همچنین پژوهش حاضر از نظر شیوه جمع‌آوری داده‌ها، توصیفی-تحلیلی است که به روش پیمایشی انجام شد. جامعه آماری پژوهش شامل مالکان کلیه اماکن تجاری واقع در شهر یزد است که از سال ۱۳۸۵ تا زمان انجام پژوهش (۱۳۹۷)، از آنها سرقت شده است. همچنین برای نتایج بهتر و دقیق‌تر از دیدگاه کارکنان نیروی انتظامی (افسران تحقیق، مأموران انتظامی و مانند آنها) که در ارتباط با پرونده سرقت (تعقیب، کشف و دادرسی) از اماکن تجاری بوده‌اند نیز استفاده شد. برای تعیین حجم نمونه با استناد به کلیه پرونده‌های تشکیل شده در آگاهی شهرستان یزد با کلاسه سرقت از اماکن تجاری دارای تجهیزات الکترونیکی، حجم نمونه مشخص شد. برای تعیین نمونه دوم پژوهش یعنی کارکنان انتظامی، ضمن توجه به ارتباط کاری آنها با موضوع پژوهش، کارکنانی که بیشترین ارتباط را با موضوع پژوهش داشتند، به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. بر اساس پرونده‌های ثبت شده، مالکان ۴۰ مکان تجاری با سابقه سرقت به عنوان جامعه آماری شناسایی شدند. نمونه‌گیری در این بخش تمام شمار بود. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته بود. به منظور بررسی روایی پرسشنامه نیز از روایی صوری استفاده شد، بدین صورت که پرسشنامه در اختیار چند تن از اساتید قرار گرفت و آنها در چند نوبت آن را اصلاح کردند. برای سنجش پایایی متغیرها، ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد و مقدار به دست آمده برابر با $0/756$ بود که پایایی مطلوبی را گزارش می‌کند. در نهایت، با استفاده از آمار توصیفی داده‌های پژوهش تحلیل شد.

یافته‌ها

بر اساس یافته‌های پژوهش، ۱۵ درصد از پاسخگویان را زنان و ۸۵ درصد را مردان تشکیل می‌دهند که از بین آنها بیشتر پاسخگویان متأهل بوده و از نظر سطح تحصیل، در مقطع دیپلم قرار دارند. همچنین محل تولد ۹۰ درصد پاسخگویان شهر یزد است.

جدول ۱. توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس ویژگی‌های فردی پاسخگویان

متغیر	گروه	فراوانی	درصد
جنس	زن	۶	۱۵
	مرد	۳۴	۸۵
وضعیت تأهل	مجرد	۹	۲۲/۵
	متأهل	۲۹	۷۲/۵
	بی پاسخ	۲	۵
سطح تحصیل	ابتدایی	۳	۷/۵
	سیکل	۳	۷/۵
	دیپلم	۲۰	۵۰
	تحصیلات دانشگاهی	۱۴	۳۵
محل تولد	شهر یزد	۳۶	۹۰
	روستا و شهرستان‌های استان یزد	۳	۷/۵
	غیر بومی	۱	۲/۵

بر اساس نتایج جدول ۲، مغازه ۷۱/۴ درصد از پاسخگویان در خیابان اصلی و مغازه ۲۸/۶ درصد در خیابان فرعی است. بیشتر پاسخگویان میزان تردد عابران پیاده از مقابل مغازه را ۴۱ درصد و میزان تردد خودرو را ۳۱/۶ درصد اعلام کردند. همچنین بیشتر پاسخگویان، فاصله مغازه تا کلانتری، میزان تردد نیروی انتظامی در نزدیکی مغازه‌شان، میزان دید افراد از داخل مغازه به بیرون و میزان دید عابران از بیرون به داخل مغازه هنگام بسته بودن را در حد متوسط گزارش کردند. میزان دید عابران از بیرون به داخل مغازه را در حد زیاد (۳۰ درصد) گزارش کردند و بیشترین نحوه دریافت وجه از سمت ۷/۵ درصد از پاسخگویان به صورت نقدی، ۷۵ درصد از آنها از طریق کارت‌های بانکی، ۷/۵ درصد چک و ۱۰ درصد همه شیوه‌های پرداخت را اعلام کردند. مغازه ۴۲/۵ درصد از پاسخگویان رهن و اجاره‌ای، ۳۷/۵ درصد از آنها شخصی، ۱۲/۵ درصد مغازه‌پدري و ۵ درصد دارای مغازه شراکتی هستند. ۴۱ درصد پاسخگویان امکان دسترسی مشتری به داخل مغازه را در حد خیلی کم، ۲۳/۱ درصد در حد کم، ۱۷/۹ درصد در حد متوسط، ۱۲/۸ درصد در حد زیاد و ۵/۱ درصد در حد خیلی زیاد اعلام کردند. مغازه دوستان و آشنایان ۶۵ درصد از پاسخگویان مورد سرقت قرار گرفته است و مغازه دوستان و آشنایان ۳۵ درصد از پاسخگویان تا به حال سرقت نشده است. ۲۰/۵ درصد از پاسخگویان برای دفاع از خودشان در مواقع ضروری سلاح سرد در مغازه نگهداری می‌کنند و ۷۹/۵ درصد آنها هیچ سلاح

سردی در مغازه ندارند. در سال‌های گذشته نیز در محدوده ملک تجاری ۳۰ درصد از پاسخگویان از مغازه‌ها سرقت شده و ۷۰ درصد در سال‌های گذشته با سرقتی از مغازه در محدوده ملک تجاری خود روبرو نشدند.

جدول ۲. توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس متغیرهای مختلف

متغیر	گروه	فراوانی	درصد
محل قرار گرفتن مغازه	خیابان اصلی	۲۵	۶۲/۵
	خیابان فرعی	۱۰	۲۵
	بی‌پاسخ	۵	۱۲/۵
	خیلی کم	۳	۷/۵
	کم	۴	۱۰
میزان تردد عابران پیاده	متوسط	۱۶	۴۰
	زیاد	۱۵	۳۷/۵
	خیلی زیاد	۱	۲/۵
	بدون پاسخ	۱	۲/۵
	خیلی کم	۱۲	۳۰
میزان تردد خودرو	کم	۲	۵
	متوسط	۸	۲۰
	زیاد	۱۱	۲۷/۵
	خیلی زیاد	۵	۱۲/۵
	بدون پاسخ	۲	۵
فاصله مغازه تا کلانتری	خیلی کم	۴	۱۰
	کم	۴	۱۰
	متوسط	۱۸	۴۵
	زیاد	۱۱	۲۷/۵
	خیلی زیاد	۳	۷/۵
میزان تردد پلیس	خیلی کم	۶	۱۵
	کم	۱۰	۲۵
	متوسط	۱۸	۴۵
	زیاد	۵	۱۲/۵
	بدون پاسخ	۱	۲/۵

۱۲/۵	۵	خیلی کم	میزان دید از داخل به بیرون
۱۰	۴	کم	
۴۷/۵	۱۹	متوسط	
۱۷/۵	۷	زیاد	
۱۲/۵	۵	خیلی زیاد	میزان دید از بیرون به داخل
۱۲/۵	۵	خیلی کم	
۲۰	۸	کم	
۲۲/۵	۹	متوسط	
۳۰	۱۲	زیاد	میزان دید از بیرون به داخل در زمان بسته بودن
۱۵	۶	خیلی زیاد	
۱۷/۵	۱۱	خیلی کم	
۲۰	۸	کم	
۲۷/۵	۱۱	متوسط	بیشترین نحوه دریافت وجه
۱۵	۶	زیاد	
۲/۵	۱	خیلی زیاد	
۷/۵	۳	بی پاسخ	
۷/۵	۳	نقد	امکان دسترسی مشتری به داخل مغازه
۷۵	۳۰	از طریق کارت‌های بانکی	
۷/۵	۳	چک	
۱۰	۴	همه موارد	
۴۰	۱۶	خیلی کم	وضعیت مالکیت مغازه
۲۲/۵	۹	کم‌انی و مطالبات فرس	
۱۷/۵	۷	متوسط	
۱۲/۵	۵	زیاد	
۵	۲	خیلی زیاد	وضعیت مالکیت مغازه
۲/۵	۱	بدون پاسخ	
۴۲/۵	۱۷	رهن و اجاره	
۳۷/۵	۱۵	شخصی	
۱۲/۵	۵	پدری	وضعیت مالکیت مغازه
۵	۲	شراکتی	
۲/۵	۱	سایر	

۶۵	۲۶	بلی	سابقه سرقت مغازه آشنایان
۳۵	۱۴	خیر	
۲۰	۸	بلی	داشتن سلاح سرد در مغازه
۷۷/۵	۳۱	خیر	
۲/۵	۱	بی پاسخ	
۳۰	۱۲	بلی	سابقه سرقت از اماکن محدوده ملک تجاری
۷۰	۲۸	خیر	

اطلاعات جدول ۳ نشان می‌دهد که در بین تجهیزات کنترل الکترونیکی استفاده شده برای پیشگیری از سرقت، بیشترین استفاده مربوط به دوربین مداربسته (۶۷/۵ درصد) و کمترین استفاده مربوط به قفل الکتریکی درب‌های ورودی (۱۷/۵ درصد) است.

جدول ۳. توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس میزان استفاده از تجهیزات الکترونیکی پیشگیری از سرقت

خیر (استفاده نکرده)		بلی (استفاده کرده)		استفاده از تجهیزات کنترل الکترونیکی پیشگیری از سرقت
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۳۲/۵	۱۳	۶۷/۵	۲۷	دوربین مداربسته
۳۵	۱۴	۶۵	۲۶	کرکره برقی
۷۲/۵	۲۹	۲۷/۵	۱۱	درب ضد سرقت
۸۲/۵	۳۳	۱۷/۵	۷	قفل الکتریکی درب‌های ورودی
۵۲/۵	۲۱	۴۷/۵	۱۹	دزدگیر
۷۰	۲۸	۳۰	۱۲	گاو صندوق الکتریکی

با توجه به نتایج جدول ۴، از نظر ۴۵/۲ درصد از پاسخگویان میزان تأثیر دوربین‌های مداربسته در پیشگیری از سرقت در حد خیلی زیاد و میزان تأثیر دزدگیر مغازه در پیشگیری از سرقت در حد متوسط به بالا است علاوه بر این بیش از ۵۰ درصد پاسخگویان تأثیر درب کرکره‌ای الکتریکی و قفل الکتریکی درب ورودی مغازه را در پیشگیری از سرقت در حد متوسط به بالا گزارش کردند.

بیشتر پاسخگویان میزان تأثیر گاو صندوق الکتریکی مغازه در پیشگیری از سرقت را در حد زیاد (۳۳/۳ درصد) و خیلی زیاد (۳۳/۳ درصد) گزارش کردند.

جدول ۴. توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس تأثیر تجهیزات الکترونیکی مغازه در پیشگیری از سرقت اماکن تجاری

متغیر	گروه	فراوانی	درصد	
دوربین مداربسته	خیلی کم	۱	۲/۵	
	کم	۲	۵	
	متوسط	۱۱	۲۷/۵	
	زیاد	۳	۷/۵	
	خیلی زیاد	۱۴	۳۵	
	بدون پاسخ	۹	۲۲/۵	
	جمع	۴۰	۱۰۰	
	خیلی کم	۲	۵	
	کم	۲	۵	
	متوسط	۹	۲۲/۵	
سامانه هشدار سرقت (دزدگیر)	زیاد	۹	۲۲/۵	
	خیلی زیاد	۸	۲۰	
	بدون پاسخ	۱۰	۲۵	
	جمع	۴۰	۱۰۰	
	کم	۸	۲۰	
	متوسط	۷	۱۷/۵	
	زیاد	۱۱	۲۷/۵	
	خیلی زیاد	۱۰	۲۵	
	بدون پاسخ	۴	۱۰	
	جمع	۴۰	۱۰۰	
درب کرکره‌ای الکترونیکی	خیلی کم	۳	۷/۵	
	کم	۳	۷/۵	
	متوسط	۱۲	۳۰	
	زیاد	۱۰	۲۵	
	خیلی زیاد	۸	۲۰	
	بدون پاسخ	۴	۱۰	
	جمع	۴۰	۱۰۰	
	قفل الکترونیکی درب ورودی مغازه	خیلی کم	۳	۷/۵
		کم	۳	۷/۵
		متوسط	۱۲	۳۰
زیاد		۱۰	۲۵	
خیلی زیاد		۸	۲۰	
بدون پاسخ		۴	۱۰	
جمع		۴۰	۱۰۰	

گاو صندوق الکتریکی

۷/۵	۳	خیلی کم
۱۲/۵	۵	کم
۱۰	۴	متوسط
۳۰	۱۲	زیاد
۳۰	۱۲	خیلی زیاد
۱۰	۴	بدون پاسخ
۱۰۰	۴۰	جمع

بحث و نتیجه گیری

پدیده سرقت، امنیت اجتماعی و اقتصادی شهروندان را تهدید می کند. این پدیده که به نوعی با نظم و امنیت کشور در ارتباط است، از نظر وارد ساختن آسیب های روحی و جسمی به مالباختگان، باعث ایجاد ناامنی در جامعه می شود. افزایش رو به رشد جرم سرقت از اماکن به عنوان یکی از انواع اعمال مجرمانه سارقان در جامعه و لزوم مبارزه با آن، می طلبد پیشگیری از جرم را مدنظر قرار داد تا شاهد کاهش وقوع این جرم در سطح جامعه بود. پیشگیری مؤثر از جرم، مقتضی سیاست گذاری جامع و برنامه محور و پژوهش های مقدماتی گسترده است. همچنین اثربخشی بیشتر هر برنامه ای متوقف بر این است که بر سوژه مجرمانه یا منطقه مشخصی تمرکز داشته باشد. سرقت از اماکن به عنوان یکی از پرشمارترین جرائم یکی از این سوژه هاست که تدوین برنامه اختصاصی پیشگیری را طلب می کند. یافته های پژوهش حاضر نشان داد که مالکان اماکن تجاری که از تجهیزات الکترونیکی استفاده نمی کنند دارای تحصیلات پایین بوده و تبحر لازم در بکارگیری تجهیزات یاد شده را ندارند و این امر سبب شده تا در مغازه خود از تجهیزات الکترونیکی استفاده نکنند. همچنین بیشتر پاسخگویان میزان دید عابران از بیرون به داخل مغازه هنگام بسته بودن را در حد خیلی کم، کم و در حد متوسط عنوان کردند و بررسی های انجام شده نشان داد که آنها بیشتر به سمت نصب تجهیزات الکترونیکی رفته اند؛ از طرف دیگر مغازه دوستان و آشنایان ۶۵ درصد از پاسخگویان سابقه سرقت دارد و این تجربه تلخ و سخنان آنها باعث شده تا آنها نسبت به نصب دوربین و تجهیزات الکترونیکی در مغازه خود اقدام کنند. یافته مهم بعدی، شناسایی آسیب های ناشی از نظارت و همکاری ناکافی پلیس در کنار تجهیزات الکترونیکی در پیشگیری از سرقت بود. مالکان اماکن تجاری اذعان داشتند که فاصله نزدیکترین کلانتری تا مغازه آن ها تا حدودی زیاد است که این موضوع ضمن وارد

کردن بار منفی از نظر امنیتی، امکان کمک‌رسانی از طریق نیروهای پلیس را به حداقل می‌رساند و همچنین تردد نیروهای انتظامی در محدوده اماکن تجاری چه به صورت دائم و حتی سرکشی موقت، بیانگر این بود که این تردد کم است و با تقویت حضور نیروهای انتظامی می‌توان در پیشگیری از سرقت اماکن تجاری گام بلندی برداشت. این یافته پژوهش با یافته‌های پژوهش نجفی ابرندآبادی (۱۳۷۹) مبنی بر محدود کردن محل وقوع جرم و پژوهش حبیبی (۱۳۸۱) مبنی بر اینکه کاهش جرم از طریق افزایش مراقبت و کنترل خیابان‌ها قابل اعمال است، هم‌خوانی دارد. همچنین موضوع دور بودن از ایستگاه‌های پلیس به عنوان شاخه محیطی و زمینه‌ای می‌تواند آسیب خاص خود را به دنبال داشته باشد، زیرا آسیب‌هایی هستند که رابطه و تعامل مناسب و درست و یا به عبارت سیستمی، واکنش به موقع و درست پلیس را با سیستم‌های هم‌جوار محیطی‌اش (که در اینجا منظور همان اماکنی است که مورد سرقت قرار گرفته است) بر هم زده و در این روابط ایجاد بحران می‌کند.

پیشنهادها: برای حفظ نظم و امنیت در جامعه باید برنامه‌های آگاهی‌بخش و اطلاع‌رسانی در جامعه صورت گیرد و با توجه به نقش قابل توجه رسانه‌های ارتباط جمعی در بالا بردن آگاهی مردم نسبت به فواید استفاده از تجهیزات الکترونیکی در پیشگیری از سرقت در اماکن تجاری می‌توان با تولید و تدوین برنامه‌های آگاهی‌بخش در رسانه‌های ارتباط جمعی مرتبط با موضوع مورد بحث و همچنین تهیه برنامه‌های مستند در رابطه با پیامدها و عواقب استفاده ناکافی از تجهیزات الکترونیکی و ناامن کردن فضاهای موجود و باز گذاشتن دست سارقان برای سرقت، می‌توان گام بلندی در راستای تقویت احساس استفاده از این تجهیزات توسط مغازه‌داران برداشت.

- ارتقاء سطح آگاهی و شناخت عمومی نسبت به راهکارهای پیشگیری از سرقت از طریق بکارگیری تجهیزات الکترونیکی در اماکن تجاری با توجه به نقش آموزش و پرورش در این زمینه و آموزش شیوه‌های گوناگون پیشگیری از سرقت در سطح مدارس و تقویت اطلاع‌رسانی به دانش‌آموزان، می‌توان به بالا بردن امنیت در جامعه کمک کرد.
- تقویت حضور نیروهای انتظامی و گشت‌های پیاده شبانه در اماکن تجاری، می‌تواند در پیشگیری از سرقت اماکن تجاری مؤثر واقع شود.
- استفاده از نرم‌افزارهای قابل نصب بر روی گوشی‌های تلفن همراه و کنترل کردن عبور و مرور افراد

- در طول شبانه روز توسط مالکان مغازه‌ها نیز می‌تواند قبل از وقوع سرقت و با دیدن موارد مشکوک و گزارش به پلیس نقش مهمی در پیشگیری وقوع سرقت داشته باشد.
- تبیین سیاست‌های کارآمد توسط سازمان‌ها و نهادهای مرتبط و مسئول برای تشویق افراد به استفاده از تجهیزات الکترونیکی در راستای پیشگیری از سرقت در اماکن تجاری، مؤثر است.
 - آگاهی‌بخشی و ایجاد انگیزه برای همکاری با اصناف و اتحادیه‌های مرتبط با اماکن تجاری در راستای بکارگیری تجهیزات الکترونیکی جهت پیشگیری از سرقت اماکن تجاری، باعث تسریع در نهادینه شدن این مهم خواهد شد.

سپاسگزاری

پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند از حمایت فرماندهان انتظامی استان یزد و همکاری کارکنانی که در توزیع پرسشنامه پژوهش بین صاحبان اماکن تجاری یزد با پژوهشگران مشارکت داشتند، تقدیر و تشکر کنند.

فهرست منابع

- حبیبی، حمیدرضا. (۱۳۸۱). پیشگیری از جرم، تهران: نشر معاونت آموزش نیروی انتظامی.
- دهقان، مهدی. (۱۳۸۱). شهرنشینی و روند افزایش جرائم، ماهنامه شهرداری‌ها، (۴۱)، صص ۲۷-۲۴.
- روزنبام، دنیس؛ لوریسیو، آرتور و داویس، روبرت. (۱۳۷۹). پیشگیری وضعی از جرم. رضا پرویزی، مترجم. مجله حقوقی و قضایی دادگستری، (۳۲)، صص ۱۴۲-۱۷۲.
- رضوی، محمد و ملک‌حسینی، محمدتقی. (۱۳۹۵). شناسایی عوامل محیطی تأثیرگذار در کاهش میزان سرقت از منازل در استان گلستان. فصلنامه انتظام اجتماعی، (۲)۷، صص ۱۳۵-۱۶۲.
- زنگی‌آبادی، علی و رحیمی، نادر. (۱۳۸۹). تحلیل فضایی جرم در شهر کرج (با استفاده از GIS). فصلنامه حقوق دانشکده حقوق و علوم سیاسی، (۲)۴۰، صص ۱۴۳-۱۹۱.
- عباسی، علی. (۱۳۹۱). بررسی شیوه‌های مشارکت مردمی بر پیشگیری از سرقت در شهرستان بروجرد. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علوم انتظامی، دانشکده علوم و فنون انتظامی. تهران.
- عبادی‌نژاد، سیدعلی و باهوش، محمد. (۱۳۹۱). بررسی عوامل محیطی مؤثر بر پیشگیری از سرقت از منزل. فصلنامه پژوهش‌های انتظام اجتماعی، (۳)۴، صص ۱۵-۲۰.
- عبداللهی حقی، محمد. (۱۳۸۹). تحلیل جغرافیایی نوع و میزان جرائم در بخش مرکزی شهرها. نخستین همایش ملی پیشگیری از جرم، تهران.
- قنبرپور، ناصر. (۱۳۹۰). بررسی راهکارهای اثربخش پیشگیری وضعی از سرقت منزل، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علوم انتظامی، دانشکده علوم و فنون انتظامی. تهران.
- کی‌نیا، مهدی. (۱۳۹۳). مبانی جرم‌شناسی. چاپ یازدهم. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- گسن، ریموند. (۱۳۹۳). جرم‌شناسی نظری. مهدی کی‌نیا، مترجم. چاپ چهارم. تهران: انتشارات مجد.

- مانزینی، اندرو. (۱۳۸۴). آسیب‌شناسی سازمانی با رویکردی کاربردی حل مشکل و بالندگی سازمانی. علی عطافر، مرضیه قبادیپور و سعید آنالویی، مترجمان. اصفهان: انتشارات مؤسسه علمی دانش پژوهان برین.
- متیوز، راجر. (۱۳۸۵). سرقت مسلحانه. شهرام نقدیانی، مترجم. تهران: انتشارات مرکز تحقیقات کاربردی پلیس آگاهی نیروی انتظامی.
- محمدی، روح‌الله. (۱۳۹۲). مروری بر عوامل مادی و معنوی جرم با رویکرد به قانون مجازات ۱۳۹۲. فصلنامه مطالعات سیاسی حقوق و فقه، (۸)، صص ۴۹-۷۰.
- میرزایی اهرنجانی، حسن. (۱۳۸۷). طرح تفصیلی گسترش افق نو در شناخت و آسیب‌های سازمان‌های عمومی و دولتی ایران (آب منطقه غرب). مرکز پژوهش‌های کاربردی دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.
- نجفی ابرندآبادی، علی حسین. (۱۳۷۹). تقریرات درس جرم‌شناسی. مباحثی در علوم جنایی. دوره دکتری، دانشگاه تربیت مدرس. نوروزی، محمد؛ حسین پور سعادت‌آبادی، جعفر و اسماعیلی، احمدرضا. (۱۳۹۶). نقش آینده‌پژوهی در پیشگیری از سرقت منزل و خودرو (با تأکید بر روش سناریونگاری). فصلنامه انتظام اجتماعی، ۱۰(۲)، صص ۱۷۳-۲۰۶.
- ویانو، میلیانو. (۱۳۷۶). بزهدیده‌شناسی. نسرین مهرا، مترجم. مجله تحقیقات حقوقی، (۲۰)، صص ۶۸-۹۳.

- Clarke, R. & Cornish, D. (1986). The reasoning criminal rational choice perspectives on offending. New York: Springer.
- Cohen, J. (1983). The Influence of Capacity on Prison Population: A Critical Review of Some Recent Evidence. *Journal of Crime & Delinquency*, 29(1), pp 119-130.
- Reynald, D. M. & Elffers, H. (2009). The Future of Newman's Defensible Space Theory Linking Defensible Space and the Routine Activities of Place. *European Journal of Criminology* January, (2), 127-140.
- Yun Hong. (2013). Not So Bicycle Friendly. Student Research and information.
- Welsh, B. C., & Farrington, D. P. (2006). Surveillance for crime prevention in public space: Results and policy choices in Britannia and America. *Criminology and Public Policy*.
- Warr, M. (2000). Fear of Crime in the United States, Avenues for Research and Policy. *The Journal of criminal justice*, (4), pp 451-489.

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی